

ARN²⁰¹³

**Aanbestedingsreglement Nutssectoren
2013**

Considerans

- de Aanbestedingswet 2012 is met ingang van 1 april 2013 van kracht;
- speciale-sectorbedrijven in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten, vanouds gezamenlijk aangeduid als 'de nutssectoren', zijn met ingang van die datum verplicht om opdrachten overeenkomstig de bepalingen van de Aanbestedingswet 2012 te gunnen;
- uit de Aanbestedingswet 2012 zijn abstracte en concrete regels af te leiden waaraan de onder het toepassingsbereik van de Aanbestedingswet 2012 vallende aanbestedingsprocedures moeten voldoen;
- een groot aantal speciale-sectorbedrijven maken in aanvulling op dat soort regels gebruik van een (al dan niet eigen) aanbestedingsreglement, waarin op een meer nauwkeurige wijze het verloop van de aanbestedingsprocedures is beschreven;
- het toepassen van een generiek en voldoende flexibel aanbestedingsreglement met daarin spelregels voor zowel Europese als nationale aanbestedingsprocedures, draagt bij aan focus en verdere professionalisering van het speciale-sectorbedrijf en scheidt vooraf rechtszekerheid voor geïnteresseerde ondernemers;
- een aantal aan de Aanbestedingswet 2012 onderworpen speciale-sectorbedrijven hebben gezamenlijk het initiatief genomen om tot het voorliggende aanbestedingsreglement te komen dat door ieder speciaal-sectorbedrijf kan worden gebruikt;
- speciale-sectorbedrijven worden dan ook uitgenodigd om van dit reglement gebruik te gaan maken.

Het beheer en de verdere ontwikkeling van het ARN²⁰¹³ is toevertrouwd aan de gebruikersgroep ARN²⁰¹³. Speciale-sectorbedrijven die het ARN²⁰¹³ willen gebruiken en die mee willen denken bij de verdere ontwikkeling daarvan kunnen aan die gebruikersgroep deelnemen.

Nadere informatie kan worden verkregen bij het secretariaat van de gebruikersgroep,

Telefoonnummer: 088 – 231 1368

E-mailadres: tjitske.rogge@prorail.nl

Inhoud

ARN ²⁰¹³	1
Deel I Algemeen.....	4
1 Aanduidingen, begripsbepalingen	4
2 Termijnen	6
3 Toepasselijkheid	6
4 Vaststelling en inleiding van de aanbestedingsprocedure	6
5 Voertaal.....	6
Deel II Selectie- en gunningsprocedure	7
6 Selectieprocedure	7
7 Uitsluitingscriteria.....	7
8 Minimumeisen	8
9 Combinaties	10
10 Intra-concern relaties	10
11 Genomineerde onderopdrachtnemers	11
12 Selectiecriteria	11
13 Aanvulling en verificatie van referenties	11
14 Gunningsprocedure en opdracht	12
15 Elektronische veiling	13
Deel III Aanbestedingsprocedures	15
A Openbare procedure.....	15
16 Opvragen aanbestedingsstukken	15
17 Inlichtingen.....	15
18 Inschrijving.....	15
19 Inschrijving op alternatieven	16
20 Termijn van gestanddoening	17
21 Aanbesteding.....	17
22 Proces-verbaal van aanbesteding	17
23 Ongeldigheid van aanbiedingen	17
B Niet-openbare procedure	18
24 Opvragen selectieleidraad	18
25 Aanmelding als gegadigde	18
26 Uitnodiging tot het doen van een aanbieding.....	18
27 Inschrijving en aanbesteding	19
C Onderhandelingsprocedure	20
28 Opvragen selectieleidraad; aanmelding als gegadigde	20
29 Uitnodiging tot deelname aan de aanbestedingsprocedure	20
30 Overleg en onderhandelingen.....	20
D Onderhandse procedures	22
31 Algemeen	22
32 Uitnodiging, inschrijving en aanbesteding.....	22
Deel IV Overige bepalingen.....	23
33 Van toepassing zijnd recht.....	23
34 Beslechting van geschillen	23
35 Slotbepaling	23

Deel I Algemeen

1 Aanduidingen, begripsbepalingen

In aanvulling op de in artikel 1.1 Aanbestedingswet 2012 opgenomen begripsbepalingen gelden de volgende aanduidingen en begripsbepalingen:

aanbesteding:	de formele vaststelling van de tijdig ontvangen aanbiedingen;
aanbestedingsprocedure:	een procedure als bedoeld in Deel III;
aanbieding:	een overeenkomstig de eisen van het speciale-sectorbedrijf opgestelde offerte;
alternatief:	een variant als bedoeld in artikel 3.63 jo. 2.83 Aanbestedingswet 2012;
bekendmaking:	een op elke andere wijze dan een via het elektronische systeem voor aanbestedingen gepubliceerde oproep tot mededinging;
bestek:	een aanbestedingsstuk, waarin is opgenomen een beschrijving van het uit te voeren werk of de te verrichten levering of dienst, daaronder begrepen een vraagspecificatie of een programma van eisen, de daarbij behorende tekeningen en de daarvoor geldende eisen en voorwaarden;
combinant:	een ondernemer die deelneemt aan een combinatie;
combinatie:	een samenwerkingsverband van ondernemers;
combinatieovereenkomst	een overeenkomst die is toegestaan of is vrijgesteld op grond van de Beleidsregels combinatieovereenkomsten 2009 van 11 september 2009 (Staatscourant 2009; 14082);
dag:	kalenderdag;
dochteronderneming:	een dochtermaatschappij als bedoeld in artikel 2:24a BW;
erkenningsregeling:	een overeenkomstig artikel 3.66 Aanbestedingswet 2012 opgezet kwalificatiesysteem;
genomineerde onderopdrachtnemer:	onderopdrachtnemer op wiens financiële en economische draagkracht of technische en organisatorische bekwaamheid een ondernemer zich beroept om aan de minimumeisen en selectiecriteria te voldoen;
groep:	een economische eenheid als bedoeld in artikel 2:24b BW;
gunning:	de aanvaarding van een aanbieding, als bedoeld in artikel 6:217, eerste lid, BW;
gunningscriteria:	de criteria aan de hand waarvan het speciale-sectorbedrijf de aanbestedingen beoordeelt en de gunningsbeslissing neemt;
inschrijving:	de indiening van de aanbieding op de door het speciale-sectorbedrijf voorgeschreven wijze;
lidstaat:	een land dat lid is van de Europese Unie;
minimumeisen:	de door het speciale-sectorbedrijf te stellen eisen, waaraan gegadigden en inschrijvers moeten voldoen om voor de gunning van de opdracht in aanmerking te kunnen komen, respectievelijk om te mogen deelnemen aan een niet-openbare procedure of een onderhandelingsprocedure;

moederonderneming:	een moederonderneming als bedoeld in artikel 1 van de zevende richtlijn nr. 83/349/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 13 juni 1983 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g, van het Verdrag betreffende de geconsolideerde jaarrekening (PbEG L 193), alsmede iedere onderneming die feitelijk een overheersende invloed op een andere onderneming uitoefent;
nationale aanbestedings-procedure:	een niet- Europese aanbestedingsprocedure;
niet-openbare procedure:	de aanbestedingsprocedure als bedoeld in Deel III B;
nota van inlichtingen:	één of meer nota's die van verstrekte inlichtingen zijn opgemaakt;
onderhandse procedure:	de aanbestedingsprocedures als bedoeld in Deel III D;
openbare procedure:	de aanbestedingsprocedure als bedoeld in Deel III A;
onderhandelingsprocedure:	de aanbestedingsprocedure als bedoeld in Deel III C;
proces-verbaal van aanbesteding:	een verslag waarin de bij een aanbesteding ingekomen aanbiedingen zijn vastgelegd;
proces-verbaal van aanwijzing:	een verslag waarin de bij een aanwijzing ter plaatse verstrekte gegevens zijn vastgelegd;
referenties:	de bewijzen, gegevens en verklaringen op basis waarvan het speciale-sectorbedrijf vaststelt dat geen van de uitsluitingscriteria van toepassing is, dat een gegadigde of inschrijver voldoet aan de minimumeisen en in hoeverre door een gegadigde wordt voldaan aan de selectiecriteria;
selectiecriteria:	de criteria, op basis waarvan het speciale-sectorbedrijf niet uitgesloten gegadigden die voldoen aan de minimumeisen selecteert die bij een niet-openbare procedure een aanbieding mogen doen of die bij een onderhandelingsprocedure aan het overleg mogen deelnemen;
selectieleidraad:	een door het speciale-sectorbedrijf opgesteld document waarnaar in voorkomend geval in de aankondiging wordt verwezen en die in dat geval daarvan een onlosmakelijk onderdeel vormt, waarin een nadere omschrijving van de opdracht is gegeven en waarin de aan gegadigden en inschrijvers te stellen minimumeisen, de toepasselijke selectiecriteria, alsmede de wijze waarop referenties aan het speciale-sectorbedrijf moeten worden gepresenteerd, zijn opgenomen;
uitsluitingscriteria:	de algemene criteria die het speciale-sectorbedrijf hanteert bij het toelaten van gegadigden of inschrijvers tot zijn aanbestedingsprocedures.

2 Termijnen

- 2.1** Een in dit reglement genoemde termijn gaat in bij de aanvang van het eerste uur van de eerste dag ervan en eindigt bij het einde van het laatste uur van de laatste dag daarvan.
- 2.2** Indien een in dit reglement in dagen genoemde termijn ingaat op het ogenblik waarop een gebeurtenis of handeling plaatsvindt, wordt de dag waarop deze gebeurtenis of handeling plaatsvindt niet in deze termijn begrepen.
- 2.3** Indien de laatste dag van een in dit reglement genoemde termijn op een algemeen of ter plaatse van de uitvoering van de opdracht erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens een voor het speciale-sectorbedrijf van belang zijnde collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere vrije dag valt, eindigt de termijn bij het einde van het laatste uur van de eerstvolgende werkdag.

3 Toepasselijkheid

- 3.1** Indien een aanbestedingsprocedure volgens dit reglement zal geschieden, wordt dit in de aankondiging, dan wel, indien geen aankondiging plaatsvindt, in de uitnodiging tot deelneming aan de aanbestedingsprocedure vermeld.
- 3.2** Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid worden gegadigden of inschrijvers geacht te hebben ingestemd met de toepasselijkheid van dit reglement. Zij worden tevens geacht te hebben ingestemd met de toepasselijkheid van dit reglement in de onderlinge relatie tussen de bij de aanbestedingsprocedure betrokken gegadigden of inschrijvers.

4 Vaststelling en inleiding van de aanbestedingsprocedure

- 4.1** De aanbestedingsprocedure waarop het ARN²⁰¹³ van toepassing is kan plaatsvinden als Europese of als nationale aanbestedingsprocedure.
- 4.2** De aankondiging, dan wel, indien geen aankondiging plaatsvindt, de uitnodiging tot deelneming aan de aanbesteding, vermeldt welke aanbestedingsprocedure zal worden gehouden.

5 Voertaal

De voertaal en de taal waarin de documenten die in het kader van de aanbestedingsprocedure moeten worden ingediend is, tenzij het speciale-sectorbedrijf in de aanbestedingsstukken specifiek anders heeft bepaald, de Nederlandse taal.

Deel II Selectie- en gunningsprocedure

6 Selectieprocedure

Voor de selectie van deelnemers aan de aanbestedingsprocedure:

- a. zijn gegadigden en inschrijvers uitgesloten die voldoen aan de in artikel 7 opgenomen uitsluitingscriteria;
- b. worden gegadigden geselecteerd die voldoen aan de in artikel 8 opgenomen minimumeisen;
- c. wordt in niet-openbare procedures en in onderhandelingsprocedures, in voorkomend geval, het aantal op grond van a. en b. geselecteerde gegadigden beperkt overeenkomstig de in artikel 12 opgenomen selectiecriteria.

7 Uitsluitingscriteria

- 7.1**
- a. Van deelneming aan een aanbesteding is een ieder uitgesloten jegens wie bij een onherroepelijk vonnis een veroordeling om een of meer van de hieronder opgegeven redenen is uitgesproken, waarvan het speciale-sectorbedrijf kennis heeft:
    - i. deelneming aan een criminele organisatie in de zin van artikel 2, eerste lid, van Gemeenschappelijk Optreden 98/773/JBZ van de Raad (PbEG L 351/1 van 29 januari 1998);
    - ii. omkoping in de zin van artikel 3, van het besluit van de Raad van 26 mei 1997 (PbEG C 195/1 van 25 juni 1997), respectievelijk artikel 3, eerste lid, van Gemeenschappelijk Optreden 98/742/JBZ van de Raad (PbEG L 358/2 van 31 december 1998);
    - iii. fraude in de zin van artikel 1 van de overeenkomst aangaande bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap (PbEG C 316/48 van 27 november 1995);
    - iv. witwassen van geld in de zin van artikel 1 van Richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991 (PbEG L 166/77 van 28 juni 1991, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2001/97/EG van het Europees Parlement en de Raad PbEG L 344/76 van 28 december 2001);
  - b. Van deelneming aan een aanbesteding is voorts een ieder uitgesloten:
    - i. die in staat van faillissement of van liquidatie verkeert, wiens werkzaamheden hebben opgehouden, of die het voorwerp is van een surséance van betaling of een akkoord dan wel in een andere soortgelijke toestand verkeert;
    - ii. wiens faillissement is aangevraagd of tegen wie een procedure voor surséance van betaling of een akkoord dan wel een andere soortgelijke procedure aanhangig is gemaakt;
    - iii. jegens wie een rechterlijke uitspraak met kracht van gewijsde volgens de wetgeving van het land is gedaan, waarbij een delict is vastgesteld dat in strijd is met zijn beroepsgedrageregels;
    - iv. die in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die het speciale-sectorbedrijf aannemelijk kan maken;
    - v. die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van de socialezekerheidsbijdragen overeenkomstig de op hem van toepassing zijnde wettelijke bepalingen;
    - vi. die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de op hem van toepassing zijnde wettelijke bepalingen;
    - vii. die zich in ernstige mate schuldig heeft gemaakt aan de afgifte van valse verklaringen bij het verstrekken van de gegevens en bewijzen die overeenkomstig de artikelen 7 tot en met 13 kunnen worden verlangd;

- c. Van deelneming aan een aanbesteding is ten slotte een ieder uitgesloten:
- i. die de aanbestedende dienst voorafgaand aan of gedurende de aanbestedingsprocedure ondersteunt bij:
    - het vaststellen van de (technische) specificaties, de raming, de minimumeisen, de selectiecriteria of de gunningscriteria; uitsluiting volgt niet indien de gegadigde of inschrijver aantoont dat geen sprake is van concurrentievervalsing;
    - de selectie of de gunning;
  - ii. die zich op enigerlei wijze heeft verbonden met een ondernemer die de aanbestedende dienst voorafgaand aan of gedurende de aanbestedingsprocedure ondersteunt bij:
    - het vaststellen van de (technische) specificaties, de raming, de minimumeisen, de selectiecriteria of de gunningscriteria; uitsluiting volgt niet indien de gegadigde of inschrijver aantoont dat geen sprake is van concurrentievervalsing;
    - de selectie of de gunning;
  - iii. die zodanig toerekenbaar is tekortgeschoten bij de nakoming van verplichtingen uit één of meerdere opdrachten van het speciale-sectorbedrijf dat hij van het speciale-sectorbedrijf een verklaring van tijdelijke uitsluiting heeft ontvangen: gedurende de duur van de uitsluiting;
  - iv. die het bedrijfsbelang van het speciale-sectorbedrijf op een ernstige wijze heeft geschaad.

7.2 Het speciale-sectorbedrijf eist van elke gegadigde of een inschrijver het bewijs dat hij niet in één van de in het eerste lid sub a. en sub b., onder i., ii., iii., v. en vi. genoemde omstandigheden verkeert. Als bewijs wordt aanvaard:

- a. voor sub a. en sub b., onder i., ii. en iii.: een gedragsverklaring aanbesteden of, bij het ontbreken daarvan, een gelijkwaardig document, afgegeven door een bevoegde gerechtelijke of administratieve instantie van het land van oorsprong of van herkomst, waaruit blijkt dat aan deze eisen is voldaan;
- b. voor sub b., onder v. en vi.: een door een bevoegde instantie van de betrokken lidstaat verstrekt getuigschrift.

7.3 Wanneer een document of getuigschrift als bedoeld in het tweede lid sub a. niet door de betrokken lidstaat wordt afgegeven, of daarin niet alle bedoelde gevallen worden vermeld, kan dit worden vervangen door een verklaring die door betrokkene onder ede – of, in de lidstaten waar niet in een eed is voorzien, door een plechtige verklaring – die door betrokkene ten overstaan van een bevoegde rechterlijke of administratieve instantie, een notaris of bevoegde beroepsorganisatie van het land van oorsprong of herkomst wordt afgelegd.

8 Minimumeisen

- 8.1** Om voor het mogen doen van een aanbieding in aanmerking te komen moet de gegadigde of inschrijver
- a. over voldoende financiële en economische draagkracht beschikken om de opdracht, zonder financiële risico's voor het speciale-sectorbedrijf, goed en tijdig uit te voeren. De gegadigde of inschrijver moet aan de hand van referenties aantonen dat over voldoende financiële en economische draagkracht wordt beschikt.
  - b. over voldoende technische en organisatorische bekwaamheid beschikken om de opdracht goed en tijdig uit te voeren. De gegadigde of inschrijver moet aan de hand van referenties aantonen dat wordt voldaan aan de volgende minimumeisen:
    - i. de gegadigde of de inschrijver beschikt over de door het speciale-sectorbedrijf voor de uitvoering van de opdracht verlangde kennis en ervaring;
    - ii. de gegadigde of inschrijver heeft voldoende kennis van de specifieke omgeving waarin de opdracht moet worden uitgevoerd en heeft een daarop afgestemde organisatie.
  - c. in het rechtsverkeer kunnen optreden op een wijze zoals met de uitvoering van de opdracht wordt beoogd. De gegadigde of inschrijver moet de maatschappelijke geschiktheid aan de hand van referenties aantonen.

- 8.2** De technische en organisatorische bekwaamheid van een gegadigde of inschrijver als bedoeld in het eerste lid onder b. kan worden aangetoond door middel van onder meer de volgende referenties:
- a. een opgave van de in de laatste vijf jaren voltooide gelijksoortige opdrachten. Het speciale-sectorbedrijf kan in de aankondiging of in de selectieleidraad een andere periode bepalen. De opgave is ingericht volgens de eventueel daaraan in de selectieleidraad nader gestelde eisen en is voorzien van een onderbouwing, waarbij wordt ingegaan op eventuele door het speciale-sectorbedrijf afzonderlijk gestelde kennis- en ervaringsaspecten. Elke opdracht uit de opgave dient vergezeld te gaan van een door de primaire opdrachtgever zelf afgegeven verklaring inzake goede uitvoering. In deze door een bevoegde functionaris ondertekende verklaring dient het opdrachtbedrag, alsmede tijd en plaats van uitvoering te worden vermeld. Voorts moet eruit blijken, of zij vakkundig zijn uitgevoerd en op regelmatige wijze tot een goed eind zijn gebracht. In de opgave vermelde opdrachten die niet van een opdrachtgeversverklaring vergezeld gaan, of die zijn afgegeven door een tot hetzelfde concern als de gegadigde of inschrijver behorende onderneming, komen niet als referentie in aanmerking;
  - b. een verklaring van een Register-Accountant of een bevoegde Accountant-Administratie-consulent (ex art. 2:393 lid 1 BW) over de gemiddelde jaaromzet over de laatste drie boekjaren op een door het speciale-sectorbedrijf aangegeven gebied;
  - c. een verklaring dat het verantwoordelijk en leidinggevend personeel dat met de uitvoering van de opdracht wordt belast de Nederlandse taal of een andere door het speciale-sectorbedrijf in de aanbestedingsstukken geëiste taal in woord en geschrift beheerst;
  - d. een door een onafhankelijke instantie opgestelde verklaring dat de gegadigde of inschrijver aan bepaalde normen inzake kwaliteitsbewaking voldoet. Deze verklaring dient te verwijzen naar de Europese norm met betrekking tot Kwaliteitsmanagementsystemen – Eisen en de scope daarvan dient betrekking te hebben op de door het speciale-sectorbedrijf in de aanbestedingsstukken omschreven werkzaamheden. De kwaliteitsbewakingsregeling dient te zijn gecertificeerd door een instantie die is erkend door een Nationale accreditatieinstelling. Indien deze erkenning ontbreekt moet de betreffende certificerende instantie voldoen aan de Europese norm met betrekking tot Algemene criteria voor certificatie-instellingen die kwaliteitssysteemcertificatie uitvoeren. Het speciale-sectorbedrijf erkent gelijkwaardige verklaringen van in andere lidstaten gevestigde instanties en aanvaardt eveneens andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het gebied van kwaliteitsbewaking van gegadigden of inschrijvers die niet voor dergelijke verklaringen in aanmerking komen of die niet binnen de gestelde termijnen dergelijke verklaringen kunnen verkrijgen.
- 8.3** De maatschappelijke geschiktheid van de gegadigde of inschrijver als bedoeld in het eerste lid onder c. kan worden aangetoond door onder meer de volgende referenties:
- a. de inschrijving in het handels- of beroepsregister volgens de eisen van de wetgeving van de lidstaat waar hij is gevestigd;
  - b. bewijs dat voldaan wordt aan eventuele andere verplichtingen die zijn verbonden aan de uitoefening van zijn onderneming, op een wijze zoals met de uitvoering van de opdracht wordt beoogd, volgens de eisen van de wetgeving van de lidstaat waar hij is gevestigd;
- 8.4** Het speciale-sectorbedrijf geeft in de aankondiging of in de selectieleidraad aan, welke referenties hij ten bewijze van de financiële en economische draagkracht als bedoeld in het eerste lid onder a. verlangt, welke referenties ten bewijze van de technische en organisatorische geschiktheid als bedoeld in het tweede of ten bewijze van de maatschappelijke geschiktheid als bedoeld in het derde lid hij verkiest, respectievelijk welke andere referenties hij verlangt.

9 Combinaties

- 9.1** Een combinatie mag uit niet meer dan vijf combinanten bestaan.
- 9.2** Naast de in artikel 8, vierde lid bedoelde referenties inzake de technische en organisatorische bekwaamheid, dient de gegadigde of inschrijver een combinatieovereenkomst met organisatieschema te overleggen, waaruit ten minste blijkt welke onderneming voor welke werkzaamheden verantwoordelijk zal zijn, alsmede een verklaring, dat indien de opdracht mocht worden verkregen, de in de combinatieovereenkomst opgenomen werkverdeling ook daadwerkelijk zal worden nageleefd.
- 9.3** Voor wat betreft de in artikel 7 opgenomen uitsluitingscriteria en de op grond van artikel 8, vierde lid, te overleggen referenties inzake de financiële en economische draagkracht en de maatschappelijke geschiktheid, dient elke afzonderlijke combinant de door het speciale-sectorbedrijf verlangde referenties te leveren.
- 9.4** Elke afzonderlijke combinant dient een verklaring af te geven waarin deze jegens het speciale-sectorbedrijf gezamenlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaardt uit hoofde van de eventueel aan de combinatie te gunnen opdracht.

10 Intra-concern relaties

- 10.1** Onverlet de overige op gegadigden, inschrijvers of combinaties betrekking hebbende bepalingen is het toegestaan dat een moederonderneming van binnen een concern samenwerkende dochterondernemingen wordt aangemerkt als gegadigde, inschrijver of combinant, indien voldaan wordt aan de in dit lid genoemde voorwaarden:
- de moederonderneming heeft een overheersende invloed op de overige betrokken ondernemingen binnen het concern, waardoor zij rechtstreeks kan beschikken over expertise, personeel, materieel etc. van de betrokken dochterondernemingen;
  - de feitelijke werkzaamheden die door de betrokken dochterondernemingen binnen het concern zullen worden uitgevoerd zijn per onderneming omschreven en gaan ten bewijze van technische bekwaamheid van die ondernemingen met betrekking tot die werkzaamheden vergezeld van referenties als bedoeld in artikel 8, vierde lid;
  - de moederonderneming verklaart, dat indien de opdracht mocht worden verkregen de in sub b. opgegeven werkverdeling ook daadwerkelijk zal worden nageleefd.
- 10.2** Onverlet de overige op gegadigden, inschrijvers of combinaties betrekking hebbende bepalingen is het toegestaan dat slechts één van de binnen een concern samenwerkende dochterondernemingen wordt aangemerkt als gegadigde, inschrijver of combinant, indien voldaan wordt aan de in dit lid genoemde voorwaarden:
- de onderneming die wenst te worden aangemerkt als gegadigde, inschrijver of combinant, voert een wezenlijk deel van de in concernverband uit te voeren werkzaamheden uit;
  - de in sub a. bedoelde onderneming is door een door de moederonderneming bekrachtigde overeenkomst in een dominante positie ten opzichte van de overige betrokken ondernemingen binnen het concern gebracht, waardoor die onderneming rechtstreeks kan beschikken over expertise, personeel, materieel etc. van de overige betrokken ondernemingen;
  - de feitelijke werkzaamheden die door de betrokken ondernemingen binnen het concern zullen worden uitgevoerd zijn in de in sub b. bedoelde overeenkomst omschreven en gaan ten bewijze van technische bekwaamheid met betrekking tot die werkzaamheden vergezeld van referenties als bedoeld in artikel 8, vierde lid.
  - de in sub b. bedoelde overeenkomst bevat een omschrijving van de wijze waarop is geborgd dat de werknemers van de overige betrokken ondernemingen in organisatorische zin deel uit maken van de in sub a. bedoelde onderneming, met name ten aanzien van de in artikel 8, tweede lid, sub d. bedoelde referentie, voorzien van een organisatiestructuur waaruit zulks blijkt;
  - de moederonderneming verklaart zich hoofdelijk aansprakelijk voor de nakoming van zowel de opdracht als de onderlinge samenwerkingsovereenkomst, met inbegrip voor de daarin opgenomen werkverdeling.

11 Genomineerde onderopdrachtnemers

- 11.1** Indien een gegadigde of inschrijver zich wenst te beroepen op de financiële of economische draagkracht of de technische of organisatorische bekwaamheid van een genomineerde onderopdrachtnemer, dan dient hij aan te tonen dat hij daadwerkelijk kan beschikken over de voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijke middelen van de genomineerde onderopdrachtnemer. Dit dient te geschieden door een verklaring jegens het speciale-sectorbedrijf die zowel de ondernemer zelf als de genomineerde onderopdrachtnemer bindt.
- 11.2** Voor zover een gegadigde of inschrijver zich wenst te beroepen op de technische of organisatorische bekwaamheid van een genomineerde onderopdrachtnemer, dan dient de in de eerste lid bedoelde verklaring vergezeld te gaan van een organisatieschema, waaruit ten minste blijkt welke onderneming voor welke werkzaamheden verantwoordelijk zal zijn, alsmede een verklaring, dat indien de opdracht mocht worden verkregen, de in de verklaring opgenomen werkverdeling ook daadwerkelijk zal worden nageleefd.
- 11.3** Voor zover een gegadigde of inschrijver zich wenst te beroepen op de financiële en economische draagkracht dan dient uit de in de eerste lid bedoelde verklaring te blijken dat de genomineerde onderopdrachtnemer hoofdelijke aansprakelijkheid aanvaardt voor de uitvoering van de opdracht voor het geval de opdracht aan de betreffende ondernemer wordt gegund.

12 Selectiecriteria

- 12.1** Het speciale-sectorbedrijf kan tussen de gegadigden die niet zijn uitgesloten en die voldoen aan de minimumeisen een rangorde naar rato van geschiktheid aanbrengen op basis van in de aankondiging of de selectieleidraad geformuleerde selectiecriteria, met het oogmerk om de meest geschikte gegadigden, tot een in de aankondiging genoemd aantal, uit te nodigen om een aanbieding te doen of deel te nemen aan het overleg.
- 12.2** In de aankondiging of de selectieleidraad is aangegeven of en op welke wijze de selectiecriteria worden toegepast en welke aanvullende referenties de gegadigde terzake moet indienen.
- 12.3** Indien in de aankondiging of de selectieleidraad selectiecriteria zijn opgenomen, is het aan de verschillende tot één groep behorende ondernemingen slechts toegestaan om zich één maal als gegadigde, combinant of genomineerde onderopdrachtnemer van een gegadigde aan te melden. Indien verschillende tot één groep behorende ondernemingen zich desalniettemin toch meerdere keren hebben aangemeld als gegadigde, combinant of onderopdrachtnemer van een andere gegadigde, heeft het speciale-sectorbedrijf het recht de minst geschikte gegadigde(n) uit te sluiten van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure.

13 Aanvulling en verificatie van referenties

- 13.1** Het speciale-sectorbedrijf kan verlangen dat de gegadigde of inschrijver binnen een te stellen fatale termijn ingediende referenties aanvult of nader toelicht. De gegadigde of inschrijver kan aan deze bepaling geen enkel recht ontleen, noch kan daaruit enige plicht van het speciale-sectorbedrijf worden afgeleid om onjuiste of onvolledige referenties of verklaringen aan te doen vullen of om daarop nadere toelichting te verlangen.
- 13.2** Degenen die referenties overleggen zijn verantwoordelijk voor de juistheid daarvan. Het speciale-sectorbedrijf heeft het recht om de juistheid van overgelegde referenties te verifiëren.
- 13.3** De gegadigde of inschrijver is verplicht zijn volledige en onvoorwaardelijke medewerking aan de verificatie van de door hem ingediende referenties te geven. Indien blijkt dat het speciale-sectorbedrijf bij de verificatie onvoldoende medewerking van de gegadigde of inschrijver krijgt, worden de referenties geacht in strijd met de waarheid te zijn met het oogmerk het speciale-sectorbedrijf te misleiden. In dat geval is artikel 7, eerste lid, sub b. onder vii. van overeenkomstige toepassing.
- 13.4** Een ingediende referentie die na verificatie in strijd met de waarheid blijkt, wordt opgevat als een valse verklaring als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub b. onder vii., tenzij de gegadigde of inschrijver aannemelijk maakt dat de referentie niet werd ingediend met het oogmerk het speciale-sectorbedrijf te misleiden.

14 Gunningsprocedure en opdracht

- 14.1** Het speciale-sectorbedrijf heeft – zonder schadeplichtig te worden - steeds het recht om de aanbestedingsprocedure te staken en is niet verplicht om de opdracht te verstrekken. Het speciale-sectorbedrijf stelt de deelnemende ondernemers ten spoedigste en desgevraagd schriftelijk in kennis van de redenen van een zodanig besluit.
- 14.2** Voor de opdracht komen alleen inschrijvers in aanmerking die zowel op de dag van de aanbesteding als op de dag van opdrachtverstrekking voldoen aan de in de aankondiging of de selectieleidraad gestelde minimumeisen, en die niet op grond van het bepaalde in artikelen 7, eerste lid en 12, derde lid, worden uitgesloten.
- 14.3** Indien het speciale-sectorbedrijf in de aanbestedingsstukken een maximaal opdrachtbedrag heeft vastgesteld, worden de aanbiedingen die boven dat bedrag uitgaan geacht niet te zijn gedaan.
- 14.4** Indien aan een aanbieding voorwaarden zijn verbonden, daaronder begrepen elke opmerking of verwijzing in bij de aanbieding behorende documenten waaruit het speciale-sectorbedrijf mag afleiden dat de inschrijver iets anders of onder andere voorwaarden aanbiedt dan hetgeen hij op grond van de aanbestedingsstukken behoorde te doen, respectievelijk in geval van een alternatieve aanbieding als bedoeld in artikel 19 mocht doen, wordt de aanbieding geacht niet te zijn gedaan.
- 14.5** Onverminderd het bepaalde in de voorgaande leden geschiedt de gunning van de opdracht aan:
- de inschrijver met de economisch meest voordelige aanbidding, indien in de aanbestedingsstukken verschillende criteria zijn vermeld, die in geval van een Europese aanbestedingsprocedure voldoen aan het bepaalde in artikel 3.74 j^o artikel 2.115 Aanbestedingswet 2012, die verband houden met het voorwerp van de opdracht. Indien in de aanbestedingsstukken geen nadere criteria zijn vermeld dan alleen een enkele verwijzing naar 'de economisch meest voordelige aanbidding', geldt het bepaalde in sub b. In dat geval blijft artikel 19 buiten toepassing, of
  - de inschrijver die de laagste prijs heeft aangeboden indien in geval van een Europese aanbestedingsprocedure de toepassing van dit criterium in de aanbestedingsstukken werd gemotiveerd.
- In afwijking van het hiervoor bepaalde zal de inschrijver wiens aanbidding op grond van sub a. of b. voor gunning in aanmerking komt, doch wiens aanbidding volgens mededeling van het speciale-sectorbedrijf substantieel hoger is dan de kostenraming van het speciale-sectorbedrijf, door het speciale-sectorbedrijf worden uitgenodigd om zijn aanbidding toe te lichten en te vergelijken met de kostenraming van het speciale-sectorbedrijf. Voor zover de vergelijking naar het redelijk oordeel van het speciale-sectorbedrijf geen bevredigend resultaat heeft opgeleverd, verklaart het speciale-sectorbedrijf de aanbestedingsprocedure 'mislukt'. Indien het speciale-sectorbedrijf een aanbestedingsprocedure mislukt heeft verklaard zal geen opdracht als resultaat van de betreffende aanbestedingsprocedure worden verstrekt.
- 14.6** Indien twee of meer inschrijvers op grond van het vijfde lid gelijkelijk voor de gunning van de opdracht in aanmerking komen, beslist het lot aan wie van hen de opdracht zal worden gegund. De desbetreffende inschrijvers worden er tijdig van in kennis gesteld dat een loting zal plaatsvinden en waar, wanneer, door wie en op welke wijze de loting zal worden gehouden. Zij zijn gerechtigd daarbij aanwezig te zijn.
- 14.7** Het speciale-sectorbedrijf deelt de gunningsbeslissing mee door middel van een schriftelijke mededeling aan de betrokken gegadigden en de betrokken inschrijvers. Die mededeling bevat de gronden van de gunningsbeslissing. De mededeling wordt gelijktijdig aan alle betrokken gegadigden en de betrokken inschrijvers verzonden.
- 14.8** Een betrokken gegadigde en een betrokken inschrijver die het met de gunningsbeslissing oneens is, is gerechtigd dat uiterlijk binnen vijf dagen na verzending van de in het zevende lid bedoelde mededeling met redenen omkleed schriftelijk aan het speciale-sectorbedrijf te melden. Het speciale-sectorbedrijf stelt de inschrijver aan wie hij voornemens is te gunnen, onverwijld in kennis van een in dit lid bedoelde melding.
- 14.9** Zo spoedig mogelijk na de ontvangst van de in het achtste lid bedoelde melding deelt het speciale-sectorbedrijf zijn zienswijze mee aan de betrokken gegadigde dan wel de betrokken inschrijver die bezwaar heeft gemaakt en aan de inschrijver aan wie hij voornemens was te gunnen. Indien de zienswijze impliceert dat het speciale-sectorbedrijf bij de gunningsbeslissing blijft, heeft de gegadigde of inschrijver die had aangegeven het daarmee

oneens te zijn het recht om terzake van de gunningsbeslissing uiterlijk binnen de in lid 11 genoemde termijn een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid, bevoegde voorzieningenrechter aanhangig te maken. Indien de zienswijze impliceert dat de gunningsbeslissing ten gunste van de betreffende gegadigde of inschrijver is bijgesteld, heeft degene aan wie het speciale-sectorbedrijf oorspronkelijk voornemens was te gunnen het recht om terzake uiterlijk binnen de in lid 11 genoemde termijn een kort geding ten overstaan van de bevoegde voorzieningenrechter aanhangig te maken.

14.10 In geval een kort geding aanhangig wordt gemaakt, voegt een andere betrokken gegadigde of inschrijver zich - op straffe van verval van elke aanspraak op de uitvoering van de opdracht - op eerste verzoek van het speciale-sectorbedrijf in het geding.

14.11 Onverlet het bepaalde in het eerste lid vervalt een eventuele aanspraak op de uitvoering van de opdracht indien niet binnen de volgende termijn een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid bevoegde voorzieningenrechter aanhangig is gemaakt:

In geval van een Europese aanbestedingsprocedure:

- a. twintig dagen na de mededeling van de in het negende lid bedoelde zienswijze indien de melding als bedoeld in het achtste lid binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen, dan wel
- b. twintig dagen na de in het zevende lid bedoelde mededeling indien de melding als bedoeld in het achtste lid niet binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen.

In geval van een nationale aanbestedingsprocedure:

- a. tien dagen na de mededeling van de in het negende lid bedoelde zienswijze indien de melding als bedoeld in het achtste lid binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen, dan wel
- b. tien dagen na de in het zevende lid bedoelde mededeling indien de melding als bedoeld in het achtste lid niet binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen.

14.12 De gunning van de opdracht geschiedt door het speciale-sectorbedrijf door middel van een schriftelijke mededeling of een andere rechtshandeling waaruit de aanvaarding van de aanbieding blijkt, welke mededeling of handeling ingeval van een Europese aanbesteding – tenzij sprake is van niet door het speciale-sectorbedrijf veroorzaakte dringende spoed - niet eerder plaats vindt dan na verloop van de volgende termijnen:

- a. twintig dagen na verzending van de in het zevende lid bedoelde mededeling indien geen melding als bedoeld in het achtste lid is ontvangen, dan wel
- b. twintig dagen na de in het negende lid bedoelde zienswijze indien geen kort geding aanhangig is gemaakt, dan wel
- c. nadat in kort geding is beslist op een wijze die ruimte laat voor de gunning.

Indien mededeling is gedaan of een op aanvaarding gerichte handeling is verricht vóór het verstrijken van deze termijn, wordt de mededeling of de handeling geacht te zijn gedaan onder de opschortende voorwaarde dat geen van de inschrijvers een melding doet als bedoeld in het achtste lid, dan wel dat geen kort geding binnen de in het elfde lid gestelde termijn aanhangig is gemaakt.

14.13 Indien de voor de opdracht in aanmerking komende inschrijver een combinatie is, moet de inschrijver zich onverwijld na de in het twaalfde lid bedoelde mededeling of andere rechtshandeling omvormen tot een combinatie van gezamenlijk en hoofdelijk aansprakelijke ondernemers.

14.14 Voor zover de opdracht is gegund als resultaat van een Europese aanbestedingsprocedure, maakt het speciale-sectorbedrijf de plaatsing daarvan bekend overeenkomstig het bepaalde in 3.78 Aanbestedingwet 2012.

15 Elektronische veiling

15.1 Het speciale-sectorbedrijf kan in de aankondiging of in de uitnodiging tot deelneming aan een onderhandse procedure aangeven dat de in artikel 14 opgenomen gunningsprocedure wordt voorafgegaan door een elektronische veiling.

15.2 Voor zover de elektronische veiling plaatsvindt in het kader van een Europese aanbestedingsprocedure geeft het speciale-sectorbedrijf toepassing aan het bepaalde in artikel 3.74 j⁹ § 2.3.8.6 Aanbestedingswet 2012.

15.3 Na de sluiting van de elektronische veiling vindt de gunning van de opdracht plaats overeenkomstig het bepaalde in artikel 14, op basis van de resultaten van de elektronische veiling.

Deel III Aanbestedingsprocedures

A Openbare procedure

16 Opvragen aanbestedingsstukken

In de aankondiging is aangegeven op welke plaats de aanbestedingsstukken worden verstrekt.

17 Inlichtingen

- 17.1** Van de verstrekte inlichtingen - voor zover die dienen tot aanvulling of wijziging van het bestek dan wel de kosten, de duur of de wijze van de uitvoering van de opdracht kunnen beïnvloeden - wordt door of namens het speciale-sectorbedrijf een nota van inlichtingen gemaakt. In de nota van inlichtingen zijn tevens opgenomen de voor iedere inschrijver geldende antwoorden op vragen die zijn gesteld door degenen die jegens het speciale-sectorbedrijf blijk hebben gegeven voornemens te zijn een aanbieding te doen. Voor zover inlichtingen betrekking hebben op individuele aanbiedingen, wordt de daarop betrekking hebbende informatie-uitwisseling door het speciale-sectorbedrijf in een uitsluitend de betreffende gegadigde regarderend verslag vastgelegd. De besprekingen die in dat geval met de gegadigden plaatsvinden beperken zich tot een verduidelijking of aanvulling van de eisen van het speciale-sectorbedrijf, voor zover zulks niet in strijd met het gelijkheidsbeginsel komt.
- 17.2** Van een gehouden aanwijzing ter plaatse wordt door of namens het speciale-sectorbedrijf een proces-verbaal van aanwijzing opgemaakt.
- 17.3** De nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing liggen ter inzage gedurende ten minste zeven dagen voorafgaand aan de dag van de aanbesteding op de in de aankondiging aangegeven plaats of plaatsen. Uiterlijk zes dagen voorafgaand aan de dag van de aanbesteding worden door of namens het speciale-sectorbedrijf, al dan niet tegen betaling van de kosten van een afdruk, van de nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing verstrekt aan een ieder die om verstrekking heeft verzocht. Het individuele verslag wordt daarentegen slechts ter inzage gegeven en verstrekt aan de betreffende gegadigde.
- 17.4** Alle verstrekte inlichtingen of gegeven aanwijzingen als bedoeld in dit artikel zijn, voor zover die inlichtingen of aanwijzingen zijn opgenomen in de nota van inlichtingen of in het proces-verbaal van aanwijzing, voor elke inschrijver bindend. Daarnaast is voor de betreffende inschrijver het individuele verslag bindend.

18 Inschrijving

- 18.1** Voor het doen van een aanbieding dient het door het speciale-sectorbedrijf voorgeschreven inschrijvingsformulier ongewijzigd te worden gebruikt dat, wil de aanbieding geldig zijn, geheel en zonder enig voorbehoud dient te zijn ingevuld en door een bevoegd vertegenwoordiger dient te zijn ondertekend.
- 18.2** Een inschrijver is gerechtigd om op het in de aankondiging vermelde adres tot aan het in de aanbestedingsstukken aangegeven tijdstip, zelf het inschrijvingsformulier af te geven. De inschrijver ontvangt daarvan op zijn verzoek een ontvangstbewijs.
- 18.3** Indien een inschrijver van zijn bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, geen gebruik maakt, wordt het inschrijvingsformulier, na tijdige ontvangst op het in de aankondiging vermelde adres, door of namens het speciale-sectorbedrijf geregistreerd en bewaard tot het moment waarop de aanbiedingen worden bekendgemaakt.

- 18.4** Een inschrijver is tot aan het in het tweede lid bedoelde tijdstip bevoegd zijn oorspronkelijke aanbidding in te trekken, dan wel een nieuwe aanbidding op de voorgeschreven wijze in te dienen. Indien een inschrijver meer dan één inschrijvingsformulier voor dezelfde aanbidding heeft ingediend wordt de laatste als de definitieve aanbidding beschouwd. Intrekking zonder het doen van een nieuwe aanbidding geschiedt door vóór het in het tweede lid bedoelde tijdstip het ingediende inschrijvingsformulier uitdrukkelijk in te trekken door een aan het speciale-sectorbedrijf gerichte mededeling waarvan bewezen kan worden dat deze aan het speciale-sectorbedrijf is gedaan.
- 18.5** Indien het bestek of de nota van inlichtingen de indiening van meer gegevens verplicht stelt dan door middel van het inschrijvingsformulier kunnen worden ingediend, is de inschrijver verplicht om die gegevens zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen twee dagen na een zodanig verzoek van het speciale-sectorbedrijf in te dienen. Aan een zodanig verzoek kan door de inschrijver geen aanspraak op de opdracht worden ontleend. Het verzoek tot het indienen van de in dit lid bedoelde gegevens wordt niet gedaan aan de inschrijver die naar het oordeel van het speciale-sectorbedrijf zeer waarschijnlijk niet voor de opdracht in aanmerking komt.

19 Inschrijving op alternatieven

- 19.1** Indien voor de gunning van een opdracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 14, vijfde lid, het criterium van de economisch meest voordelige aanbidding wordt gehanteerd, staat het een inschrijver vrij om, naast een aanbidding overeenkomstig het bestek, de nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing maximaal twee alternatieve aanbiddingen in te dienen, tenzij in de aankondiging of in de selectieleidraad expliciet anders is bepaald.
- 19.2** Een alternatieve aanbidding wordt door het speciale-sectorbedrijf alleen in beschouwing genomen, indien deze:
- betrekking heeft op een wezenlijke wijziging van de in het bestek opgenomen eisen en specificaties en
  - voldoet aan de in het bestek genoemde minimumeisen en
  - aan het speciale-sectorbedrijf voldoende vertrouwen geeft in de realiseerbaarheid van het alternatief en in de daarmee samenhangende risico's en bijkomende kosten,
- een en ander voor zover het speciale-sectorbedrijf aangeeft in staat te zijn dat te beoordelen. Indien het speciale-sectorbedrijf aangeeft daartoe redelijkerwijs niet in staat te zijn, heeft hij het recht de alternatieve aanbidding buiten beschouwing te laten.
- 19.3** Een alternatieve aanbidding moet als zodanig worden gekenmerkt op het inschrijvingsformulier. De aanbidding dient, om voor een beoordeling in aanmerking te komen, de volgende gegevens te bevatten:
- een duidelijke omschrijving welke wezenlijke wijziging aan de orde is, en
  - een onderbouwing waaruit blijkt dat het alternatief aan de in het bestek genoemde minimumeisen voldoet, en
  - een risicoanalyse waaruit blijkt dat de aan het alternatief klevende risico's zijn onderzocht en waarin de door de inschrijver te treffen maatregelen zijn gegeven waarmee die risico's effectief kunnen worden beheerst.
- 19.4** Het speciale-sectorbedrijf is gerechtigd nadere gegevens te verlangen voor de beoordeling van de alternatieve aanbidding.
- 19.5** Een alternatieve aanbidding die is ingediend zonder dat tevens een geldige aanbidding overeenkomstig het bestek is ingediend wordt geacht niet te zijn gedaan.

20 Termijn van gestanddoening

- 20.1** De inschrijver doet zijn aanbieding gestand gedurende 60 dagen na de dag, waarop de aanbesteding heeft plaatsgevonden, tenzij in de aanbestedingsstukken een andere termijn is gesteld.
- 20.2** Het speciale-sectorbedrijf kan verzoeken de termijn van gestanddoening te verlengen. Aan een zodanig verzoek kan door de inschrijver geen aanspraak op de opdracht worden ontleend.

21 Aanbesteding

- 21.1** Degene die de aanbesteding houdt, maakt de ingekomen aanbiedingen bekend in het openbaar op de plaats en op het tijdstip van de aanbesteding, zoals deze in de aanbestedingsstukken zijn vermeld.
- 21.2** Hij leest de namen van de inschrijvers duidelijk voor en indien de laagste prijs als enige criterium is aangewezen, de bedragen, voor welke de inschrijvers aanbieden de opdracht te willen uitvoeren. In de op te lezen bedragen is de omzetbelasting niet begrepen.
- 21.3** Van de in het oog springende onregelmatigheden in de inschrijvingsformulieren wordt melding gemaakt. Degene die de aanbesteding houdt, doet evenwel geen uitspraak over de geldigheid of ongeldigheid van de aanbiedingen.
- 21.4** Het bepaalde in de voorgaande leden blijft buiten toepassing indien de inschrijving met elektronische middelen plaats vond. In dat geval maakt het speciale-sectorbedrijf na de aanbesteding met bekwame spoed de ingekomen aanbiedingen bekend aan de respectieve inschrijvers.
- 21.5** Indien in een inschrijvingsformulier een prijs zowel in cijfers als in letters is vermeld en deze niet overeenstemmen, geldt de prijs in letters.

22 Proces-verbaal van aanbesteding

- 22.1** Van de aanbesteding kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- 22.2** Indien toepassing is gegeven aan het eerste lid ontvangen de inschrijvers op hun verzoek met bekwame spoed het proces-verbaal van aanbesteding.

23 Ongeldigheid van aanbiedingen

- 23.1** Aanbiedingen, die niet voldoen aan de eisen, gesteld in dit reglement en/of de aanbestedingsstukken, zijn ongeldig en worden geacht niet te zijn gedaan.
- 23.2** Aanbiedingen zijn ongeldig en worden geacht niet te zijn gedaan door een inschrijver:
- i. die de aanbestedende dienst voorafgaand aan of gedurende de aanbestedingsprocedure ondersteunt bij:
    - het vaststellen van de (technische) specificaties, de raming, de minimeisen, de selectiecriteria of de gunningscriteria; de aanbidding is niet ongeldig indien de inschrijver aantoont dat geen sprake is van concurrentievervalsing;
    - de selectie of de gunning;
  - ii. die zich op enigerlei wijze heeft verbonden met een ondernemer die de aanbestedende dienst voorafgaand aan of gedurende de aanbestedingsprocedure ondersteunt bij:
    - het vaststellen van de (technische) specificaties, de raming, de minimeisen, de selectiecriteria of de gunningscriteria; de aanbidding is niet ongeldig indien de inschrijver aantoont dat geen sprake is van concurrentievervalsing;
    - de selectie of de gunning.

B Niet-openbare procedure

24 Opvragen selectieleidraad

- 24.1** In de aankondiging is aangegeven op welke wijze de selectieleidraad kan worden opgevraagd.
- 24.2** Het speciale-sectorbedrijf verzendt de selectieleidraad uiterlijk binnen zes dagen nadat hem een daartoe strekkend verzoek heeft bereikt, mits dat verzoek tijdig voor de uiterste termijn voor de ontvangst van de aanmeldingen is gedaan.

25 Aanmelding als gegadigde

- 25.1** De uiterste termijn voor de ontvangst van de aanmeldingen wordt door het speciale-sectorbedrijf in de aankondiging of de selectieleidraad aangegeven.
- 25.2** Wanneer er een oproep tot mededinging wordt gedaan aan de hand van een periodieke indicatieve aankondiging, verzoekt het speciale-sectorbedrijf nadien alle gegadigden hun belangstelling te bevestigen aan de hand van nadere gegevens betreffende de betrokken opdracht, alvorens met de selectie van de gegadigden te beginnen. De uitnodiging daartoe geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.73, tweede lid, Aanbestedingswet 2012.
- 25.3** Alleen die aanmeldingen die tijdig zijn ontvangen en voldoen aan daaraan in de selectieleidraad gestelde eisen worden door het speciale-sectorbedrijf in beschouwing genomen.

26 Uitnodiging tot het doen van een aanbieding

- 26.1** Voor een uitnodiging tot het doen van een aanbieding komen alleen gegadigden in aanmerking die voldoen aan de in de aankondiging of de selectieleidraad gestelde minimumeisen, en die niet op grond van het bepaalde in artikelen 7, eerste lid en 12, derde lid, worden uitgesloten.
- 26.2** Indien het speciale-sectorbedrijf in de aankondiging een maximum aantal inschrijvers heeft vastgesteld, geschiedt de beoordeling daarvan aan de hand van het bepaalde in artikel 12. De meest geschikte gegadigden worden tot aan het gestelde maximum aantal tot het doen van een aanbieding uitgenodigd. Het speciale-sectorbedrijf heeft de bevoegdheid om het in de aankondiging genoemde maximum aantal om hem moverende redenen te verruimen. Gegadigden kunnen aan deze bevoegdheid geen enkel recht ontlennen.
- 26.3** De uitnodigingen tot het doen van een aanbieding worden gelijktijdig aan de daartoe gekozen gegadigden gezonden. Bij de uitnodiging worden hetzij het bestek en de aanvullende stukken ingesloten, hetzij een vermelding opgenomen met betrekking tot de toegang tot het bestek en de aanvullende stukken, wanneer deze rechtstreeks langs elektronische weg toegankelijk zijn.
- 26.4** De uitnodiging tot het doen van een aanbieding vermeldt:
- de uiterste datum waarop de eventuele aanvullende stukken kunnen worden gevraagd alsook het eventueel voor het verkrijgen van deze stukken te betalen bedrag en de wijze waarop het moet worden betaald;
  - de uiterste datum en tijdstip voor de ontvangst van de inschrijvingen en het adres waar deze moeten worden ingediend;
  - een verwijzing naar elke bekendgemaakte aankondiging van de opdracht;
  - een aanduiding van de eventueel bij te voegen stukken;
  - (indien van toepassing) de gunningscriteria indien deze niet vermeld worden in de aankondiging over een erkenningsregeling die als oproep tot mededinging wordt gebruikt;
  - de relatieve weging van de gunningscriteria of, in voorkomend geval de volgorde van die criteria naar belangrijkheid, indien die gegevens niet in de aankondiging, de selectieleidraad of het bestek en de aanvullende stukken vermeld worden.
- 26.5** Het speciale-sectorbedrijf verzendt, uiterlijk gelijktijdig met de uitnodigingen als bedoeld in het derde lid, aan een niet tot het doen van een aanbieding geselecteerde gegadigde een schriftelijke mededeling dat hij niet wordt

uitgenodigd. De schriftelijke mededeling bevat een opgave van de redenen voor de afwijzing.

- 26.6** Een afgewezen gegadigde die het met zijn afwijzing niet eens is, is gerechtigd dat uiterlijk binnen vijf dagen na verzending van de in het vijfde lid bedoelde mededeling met redenen omkleed schriftelijk aan het speciale-sectorbedrijf te melden.
- 26.7** Zo spoedig mogelijk na de ontvangst van de in het zesde lid bedoelde melding deelt het speciale-sectorbedrijf aan de betrokken gegadigde zijn zienswijze mee. Indien de zienswijze impliceert dat het speciale-sectorbedrijf bij de afwijzing blijft, heeft de afgewezen gegadigde het recht om terzake daarvan uiterlijk binnen tien dagen na die mededeling een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid, bevoegde voorzieningenrechter aanhangig te maken.
- 26.8** Een eventuele aanspraak op deelneming aan de aanbestedingsprocedure vervalt indien niet binnen de volgende termijn een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid bevoegde voorzieningenrechter aanhangig is gemaakt:
- a. tien dagen na de mededeling van de in het zevende lid bedoelde zienswijze indien de melding als bedoeld in het zesde lid binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen, dan wel
  - b. tien dagen na de in het vijfde lid bedoelde mededeling indien de melding als bedoeld in het zesde lid niet binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen.

27 Inschrijving en aanbesteding

De artikelen 17 tot en met 23 zijn van overeenkomstige toepassing op de inschrijving en de aanbesteding, met dien verstande dat:

- a. de in artikel 17, derde lid, genoemde nota van inlichtingen en het proces-verbaal van aanwijzing, door of namens het speciale-sectorbedrijf slechts wordt verstrekt aan een gegadigde die tot het doen van een aanbidding is uitgenodigd;
- b. artikel 18, vijfde lid, slechts van toepassing is indien de uitnodiging niet anders bepaalt;
- c. bij de bekendmaking van de aanbiddingen, bedoeld in artikel 21, eerste lid, alleen de inschrijvers in persoon of bij gemachtigde tegenwoordig mogen zijn.

C Onderhandelingsprocedure

28 Opvragen selectieleidraad; aanmelding als gegadigde

Artikelen 24, en 25 zijn van overeenkomstige toepassing op het opvragen van de selectieleidraad, de aanmelding als gegadigde.

29 Uitnodiging tot deelname aan de aanbestedingsprocedure

- 29.1** Voor een uitnodiging tot het voeren van overleg komen alleen gegadigden in aanmerking die voldoen aan de in de aankondiging of de selectieleidraad gestelde minimumeisen, en die niet op grond van het bepaalde in artikelen 7, eerste lid en 12, derde lid, worden uitgesloten.
- 29.2** Indien het speciale-sectorbedrijf in de aankondiging een maximum aantal deelnemers aan de aanbestedingsprocedure heeft vastgesteld, geschiedt de beoordeling daarvan aan de hand van het bepaalde in artikel 12. De meest geschikte gegadigden worden tot aan het gestelde maximum aantal tot het doen van een aanbieding uitgenodigd. Het speciale-sectorbedrijf heeft de bevoegdheid om het in de aankondiging genoemde maximum aantal om hem moverende redenen te verruimen. Gegadigden kunnen aan deze bevoegdheid geen enkel recht ontlennen.
- 29.3** De uitnodigingen tot deelname aan de aanbestedingsprocedure worden gelijktijdig aan de daartoe gekozen gegadigden gezonden.
- 29.4** Het speciale-sectorbedrijf verzendt, uiterlijk gelijktijdig met de uitnodigingen als bedoeld in het derde lid, aan een niet tot deelname aan de aanbestedingsprocedure geselecteerde gegadigde een schriftelijke mededeling dat hij niet wordt uitgenodigd. De schriftelijke mededeling bevat een opgave van de redenen voor de afwijzing.
- 29.5** Een afgewezen gegadigde die het met zijn afwijzing niet eens is, is gerechtigd dat uiterlijk binnen vijf dagen na verzending van de in het vierde lid bedoelde mededeling met redenen omkleed schriftelijk aan het speciale-sectorbedrijf te melden.
- 29.6** Zo spoedig mogelijk na de ontvangst van de in het vijfde lid bedoelde melding deelt het speciale-sectorbedrijf aan de betrokken gegadigde zijn zienswijze mee. Indien de zienswijze impliceert dat het speciale-sectorbedrijf bij de afwijzing blijft, heeft de afgewezen gegadigde het recht om terzake daarvan uiterlijk binnen tien dagen na die mededeling een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid, bevoegde voorzieningenrechter aanhangig te maken.
- 29.7** Een eventuele aanspraak op deelneming aan de aanbestedingsprocedure vervalt indien niet binnen de volgende termijn een kort geding ten overstaan van de ingevolge artikel 34, eerste lid bevoegde voorzieningenrechter aanhangig is gemaakt:
- tien dagen na de mededeling van de in het zesde lid bedoelde zienswijze indien de melding als bedoeld in het vijfde lid binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen, dan wel
  - tien dagen na de in het vierde lid bedoelde mededeling indien de melding als bedoeld in het vijfde lid niet binnen de genoemde termijn van vijf dagen is ontvangen.

30 Overleg en onderhandelingen

- 30.1** Het speciale-sectorbedrijf zendt gelijktijdig met de in artikel 29, derde lid, bedoelde uitnodiging of uiterlijk zo spoedig mogelijk daarna, aan de voor deelname in aanmerking komende gegadigden een document waarin gedetailleerd is aangegeven op welke wijze het proces van overleg en onderhandeling, dat meerdere fasen kan omvatten, wordt vormgegeven. Bij de uitnodiging worden hetzij en bestek en de aanvullende stukken gesloten, hetzij een vermelding opgenomen met betrekking tot de toegang tot het bestek en de aanvullende stukken, wanneer deze rechtstreeks langs elektronische weg toegankelijk zijn.
- 30.2** Het in het vorige lid bedoelde document vermeldt tenminste:
- de van toepassing zijnde termijnen en beslismomenten;

- b. (indien van toepassing) de gunningscriteria indien deze niet vermeld worden in de aankondiging over een erkenningsregeling die als oproep tot mededinging wordt gebruikt;
- c. de relatieve weging van de gunningscriteria of, in voorkomend geval de volgorde van die criteria naar belangrijkheid, indien die gegevens niet in de aankondiging, de selectieleidraad of het bestek en de aanvullende stukken vermeld worden;
- d. de wijze en het tijdstip waarop aanbiedingen bij het speciale-sectorbedrijf moeten worden ingediend.

30.3 Van het overleg of de onderhandelingen kan een verslag worden gemaakt dat door beide partijen wordt bekrachtigd.

30.4 Van de voorstellen die door gegadigden in het overleg of de onderhandelingen zijn gedaan, worden noch door het speciale-sectorbedrijf, noch door gegadigden tot het tijdstip van de opdracht mededelingen aan andere gegadigden gedaan.

30.5 Artikel 27 is van overeenkomstige toepassing.

D Onderhandse procedures

31 Algemeen

31.1 Bij een onderhandse procedure blijft het bepaalde in artikel 6 en artikelen 8 tot en met 13 buiten toepassing.

31.2 het speciale-sectorbedrijf nodigt rechtstreeks één of meer gegadigden uit voor hetzij:

- a. het doen van een aanbieding overeenkomstig de niet-openbare procedure, hetzij
- b. deelneming aan een onderhandelingsprocedure, hetzij
- c. deelneming aan een nadere selectie, vooruitlopend op een procedure als bedoeld onder a. of b.

32 Uitnodiging, inschrijving en aanbesteding

32.1 Indien het speciale-sectorbedrijf toepassing geeft aan de in artikel 31, tweede lid onder a. bedoelde procedure is ten aanzien van uitnodiging, inschrijving en aanbesteding het bepaalde in artikel 26, derde en vierde lid en artikel 27 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor 'aankondiging' en 'selectieleidraad' moet worden gelezen 'uitnodiging tot inschrijving'.

32.2 Indien het speciale-sectorbedrijf toepassing geeft aan de in artikel 31, tweede lid onder b. bedoelde procedure, is het bepaalde in artikel 30 van overeenkomstige toepassing.

32.3 Indien het speciale-sectorbedrijf toepassing geeft aan de in artikel 31, tweede lid onder c. bedoelde procedure, bevat de uitnodiging

- a. de nadere criteria op basis waarvan de selectie zal plaatsvinden;
- b. een aanduiding of de procedure wordt vervolgd overeenkomstig het bepaalde in het eerste of het tweede lid van dit artikel.

Het speciale-sectorbedrijf verzendt, uiterlijk gelijktijdig met de uitnodigingen aan gegadigden die voor het vervolg van de procedure zijn geselecteerd, aan de overige gegadigden bericht dat zij niet worden uitgenodigd. In geval een afgewezen gegadigde het oneens is met de afwijzing is het bepaalde in artikel 26, zesde tot en met achtste lid van overeenkomstige toepassing.

Deel IV Overige bepalingen

33 Van toepassing zijnd recht

Op een aanbestedingsprocedure die volgens dit reglement geschiedt, is uitsluitend het Nederlandse recht van toepassing.

34 Beslechting van geschillen

- 34.1** Een geschil tussen de bij de aanbestedingsprocedure betrokkenen, daaronder begrepen een geschil dat door slechts een van de betrokkenen als zodanig wordt beschouwd, dat ontstaat naar aanleiding van de aanbestedingsprocedure waarop dit reglement van toepassing is, wordt beslecht door de bevoegde burgerlijke rechter in de plaats waar het speciale-sectorbedrijf is gevestigd.
- 34.2** Onder betrokkenen, als bedoeld in het eerste lid, wordt tevens verstaan een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, die zich tot doel stelt zowel de collectieve als de individuele belangen van haar leden te behartigen, voor zover ten minste één of meer van deze leden daadwerkelijk bij de aanbestedingsprocedure is betrokken.

35 Slotbepaling

- 35.1** Gegadigden of inschrijvers zorgen ervoor dat niet in enigerlei vorm geld, goederen of diensten aan personeel van het speciale-sectorbedrijf of door hem ingeschakelde ondernemers wordt aangeboden of verstrekt. Zij zijn verplicht elke vorm van uitlokking daartoe onverwijld aan de directie van het speciale-sectorbedrijf te melden. Op overtreding van deze bepaling is artikel 7, eerste lid, sub c. onder iv., van toepassing.
- 35.2** Gegadigden en inschrijvers zorgen ervoor dat de mededinging tussen hen vrij en eerlijk verloopt. Onderlinge afstemming in het kader van een bepaalde aanbestedingsprocedure – rechtstreeks of middellijk - is verboden. Op overtreding van deze bepaling is artikel 7, eerste lid, sub c. onder iv., van toepassing.
- 35.3** Dit reglement kan worden aangehaald als "Aanbestedingsreglement Nutssectoren 2013", bij afkorting "ARN²⁰¹³ⁿ".